

## ประชาสัมพันธ์ข่าวสารส่วนราชการ ฉบับที่ 9/2564 วันที่ 1 เดือนธันวาคม 2564

### ข่าว การเตือนการระบาดของโรคพิช และศัตรูพิช ในพื้นที่ทำการเกษตร

#### เพลี้ยกระโดดหลังข้าว

ตัวเต็มวัยเข้ามาในแปลงข้าวช่วง 30 วันแรกหลังจากเป็นต้นกล้า โดยจะอาศัยอยู่บริเวณโคนต้นข้าว ใน 1 ฤดูปลูกสามารถเจริญเติบโตขยายพันธุ์ได้น้อยกว่าอายุกว่าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และชอบคุกคินน้ำเลี้ยงบนข้าวต้นอ่อน และขยายพันธุ์เป็นพากปีกขาว จากนั้นจะออกพอกออกจากแปลงข้าวก่อนที่ข้าวจะออกดอก กับดักแสงไฟสามารถดักจับตัวเต็มวัยได้เป็นจำนวนมาก เพลี้ยกระโดดหลังข้าวพบเป็นแมลงประจำท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนมากกว่าภาคกลาง ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดหลังข้าวจะคุกคินน้ำเลี้ยงจากโคนกอข้าว ต้นข้าวที่ถูกทำลายใบมีสีเหลืองส้ม ซึ่งต่างจากต้นข้าวที่ถูกเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทำลายจะแสดงอาการใบเสื่อมเสียหาย แห้ง เมื่อมีปริมาณแมลงมาก ต้นข้าวอาจจะถูกทำลายจนเหลือแต่หั่งตายในที่สุด การระบาดค่อนข้างกระจายสม่ำเสมอเป็นพื้นที่กว้าง ซึ่งแตกต่างจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่การระบาดทำลายข้าวจะเป็นหย่อมๆ พบระบาดตั้งแต่ระยะกล้าถึงระยะออก苞 ยังไม่มีรายงานว่าเป็นแมลงพาหะนำโรคไวรัสมาสู่ต้นข้าว



**การป้องกันกำจัด**

- 1). ปลูกข้าวพันธุ์ต้านทาน เช่น ลุพรวนบุรี 60 ชั้ยนาท 1 ลุพรวนบุรี 1 กษ31 และซุ่มแพ 60 โดยปลูกสลับกันอย่างน้อย 2 พันธุ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยกระโดดหลังข้าวปรับตัวทำลายข้าวพันธุ์ต้านทานได้ เริ่ว หรือถ้าปลูกข้าวพันธุ์เดียว ไม่ควรปลูกติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก
- 2). เมื่อตรวจพบเพลี้ยกระโดดหลังข้าวมากกว่า 1 ตัวต่อต้นให้ไอน้ำออกจากแปลงนาและปฏิบัติเช่นเดียวกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยาศรีอยุธยา

E-mail : [ayutthaya09@gmail.com](mailto:ayutthaya09@gmail.com) Tel 035-336344 Fax 035-335441

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารส่วนราชการ ฉบับที่ 10/2564 วันที่ 7 เดือนธันวาคม 2564

## ข่าว การเตือนการระบาดของโรคพีช และศัตรูพีช ในพื้นที่ทำการเกษตร

## หนอนกอข้าว

ทั้ง 4 ชนิด ทำลายข้าวลักษณะเดียวกันโดยหลังหนอนฟักจากใจจะเจาะเข้าทำลายกาบใบก่อน ทำให้กาบใบมีสีเหลืองหรือน้ำตาล ซึ่งจะเป็นอาการช้า เมื่อจิกกาบใบดูจะพบตัวหนอน เมื่อหนอนโตขึ้นจะเข้ากัดกินส่วนของลำต้น ทำให้เกิดอาการใบเหลืองในระยะแรก ใบและยอดที่ถูกทำลายจะเหลืองในระยะต่อมา ซึ่งการทำลายในระยะข้าวแตกกอนนี้ทำให้เกิดอาการ "ยอดเหลือง" (deadheart) ถ้าหนอนเข้าทำลายในระยะข้าวตั้งท้องหรือหลังจากข้าวออกวางจะทำให้เม็ดข้าวลีบหักหัก ตรวจสอบมีสีขาวเรียกว่าการนี้ว่า "ข้าวหัวหอก"



หนอนกอสีครีม



หนอนกอแฉบลาย



หนอนกอแมลงสาบสีม่วง



หนอนกอตีซมพู

## การป้องกันกำจัด

- 1) เผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว ไข่น้ำท่อแมและไถดินเพื่อทำลายหนอนและดักแด้ของหนอนกอข้าวที่อยู่ตามตอซัง
- 2) ปลูกพืชอื่นเพื่อตัดวงจรชีวิตของหนอนกอข้าว ปลูกพืชหมุนเวียน
- 3). ไม่ควรใส่ปุ๋ยในต่อเนื่องมากเกินไป ทำให้ใบข้าวงามหนอนกอข้อบวางไข่
- 4). ใช้แสงไฟล่อตัวเต็มวัยและทำลาย เมื่อมีการระบาดรุนแรง
- 5) ไม่ใช้สารเคมีแมลงชนิดเม็ดในนาข้าว เพื่อช่วยให้ศัตรูธรรมชาติพากแต่นเปลี่ยนไปและแทนเปลี่ยนหนอนของหนอนกอข้าว สามารถควบคุมประชากรหนอนกอข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) เมื่อพบอาการข้าวยอดเหลืองในระยะข้าวอายุ 3-4 สัปดาห์หลังหัวน้ำ/ปักดำในระดับ 10-15 เปอร์เซ็นต์ ให้ใช้สารชนิดพ่นน้ำ เช่น คลอร์ไฟฟอส (คลอร์ฟแบบ 20% อีชี) อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วแปลงเพียงครั้งเดียว

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารส่วนราชการ ฉบับที่ 11/2564 วันที่ 13 เดือนธันวาคม 2564

## ข่าว การเตือนการระบาดของโรคพีช และศัตรูพีช ในพื้นที่ทำการเกษตร

### ผึ้งเสือหนอนกระซู่กล้า *Spodoptera mauritia* (Boisduval)

เป็นผึ้งเดือยกลางคืนปีกคู่หน้าสีเทาปนน้ำตาล ความกว้างของปีกกลางออกประมาณ 3.5-4 เซนติเมตร ปีกคู่หลังสีขาว บินเก่งสามารถพอพยายามได้ไกลเป็นระยะทางหลายศูนย์ หรือหลายร้อยกิโลเมตร วางไข่เป็นกลุ่มบริเวณยอดอ่อนของข้าว ตัวหนอนมีสีเทาถึงเขียวแกมดำ ตัวนหลังมีลายตามความยาวของลำตัวจากหัวจรดท้าย แต่ละปล้องมีจุดสีดำ ตัวหนอนพื้กจากไข่ช่วงเช้าตรู่ และรวมกลุ่มกัดกินส่วนปลายใบข้าว กัดกินจนจะหลบอยู่ในดินใต้เศษใบพีช ในพื้นนาที่แห้ง บางส่วนอยู่บนต้นข้าวส่วนที่อยู่เหนือน้ำที่ลุ่ม ชอบเข้าดักเดินดินหรือบนต้นหญ้าตามขอบแปลง ตัวหนอนโตเต็มที่ยาวประมาณ 3.5-4 มิลลิเมตร กว้าง 5-6 มิลลิเมตร ชีพจักรจะแตกต่างกันตามพื้นที่ระบาด



### ลักษณะการทำลายและการระบาด

โดยทั่วไปหนอนจะทำลายข้าวในเวลากลางคืนหนอนจะยกกระดกกินผิวข้าวเมื่อโขลงจะกดกินได้กินทั้งใบ และต้นข้าวเหลือไว้แต่ก้านใบตัวหนอนจะกดกินต้นกล้าระดับพื้นดินนาข้าวจะถูกทำลายแห่งเป็นหย่อมๆและอาจเสียหายได้ภายใน 1-2 วัน ความเสียหายเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หนอนมีการเคลื่อนย้ายเป็นกลุ่มคล้ายกองทัพ จากการขยายพันธุ์หลายๆ รุ่นบนวัชพืชพากหญ้า และเคลื่อนเข้าสู่แปลงกล้าและนาข้าวจากแปลงหนึ่งไปยังอีกแปลงหนึ่ง มักพบรอบบวดในช่วงฤดูฝน โดยเฉพาะหลังจากผ่านช่วงแล้งที่ยาวนาน แล้วตามตัวยุงตอกหนัก การระบาดจะรุนแรงเป็นบางปี บางพื้นที่

### การป้องกันกำจัด

- 1). กำจัดวัชพืชตามคันนาหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อทำลายแหล่งอาศัย
- 2). ใช้สารเคมีแมลง มาลาไธโอน (มาลาไธโอน 83% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อลiter หรือ เพนิเตอร์ไทด์โอน (ซูมิไทด์ 50% อีซี) อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อลiter ฉีดพ่นเมื่อพบใบข้าวถูกทำลายมากกว่า 15 เปอร์เซ็นต์

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารส่วนราชการ ฉบับที่ 12/2564 วันที่ 20 เดือนธันวาคม 2564

ข่าว การเตือนการระบาดของโรคพืช และศัตรูพืช ในพื้นที่ทำการเกษตร  
โรคใบจุดสีน้ำตาล

*Helminthosporium oryzae* Breda de Haan

โรคใบจุดสีน้ำตาลมีอาการที่พัฒนาด้วยเด่นในระยะใบและกาบใบ ลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลม หรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง บางครั้งพับแผลไม่เป็นวงกลมหรือรูปไข่ แต่เป็นรอยเปื้อนคล้ายชนิดกระজัดกระจายทั่วไปบนใบข้าว จุดที่มีขนาดใหญ่แต่ไม่เรียงเป็นเส้น มีลักษณะคล้ายโรคใบจุดสีน้ำตาล โรคใบจุดสีน้ำตาลพบทั้งที่ลุ่มและที่ดอน สามารถติดต่อในต้นกล้า เกิดจากเมล็ดที่ติดต่อ ในระยะหลังแตกออก เกิดจากสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่ปลูกไว้ตามฤดูกาล ระยะสมตัวในพืชอาศัย เช่น หญ้าทราย หญ้าข้าวนก และข้าวฟ่างหางหมา เป็นแหล่งที่มาของเชื้อราสาเหตุโรค และสปอร์เชื้อราจะงอกที่คุณหนูมิ 25-30 องศาเซลเซียส และมีการติดต่อที่ความชื้น 90-100%



การป้องกันและกำจัด

ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟ่าง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดินโดยการปลูกพืชปักยึด หรือปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค ลดเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเข็ป หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเข็ป อัตรา 3 กรัมต่อมเมล็ด 1 กิโลกรัม ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อดิฉน์ ช่วยให้ข้าวเป็นโรคน้อยลง กำจัดวัชพืชในนา ทำแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสมถ้าพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงทั่วไป 10 เบอร์เร็นต์ของพื้นที่ในระยะข้าวแตกออกหรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งต้องใกล้ออกวง เมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบคงในสภาพผ่านตกต่ำเนื่อง อาจทำให้เกิดโรคเมล็ดด่าง ควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น อีดิเฟนฟอส คาร์เบนดาซิม แมนโคเข็ป หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเข็ป ตามอัตราที่ระบุ

สำนักงานเกษตรจังหวัดพะนัตรศรีอุทัย

E-mail : [ayutthaya09@gmail.com](mailto:ayutthaya09@gmail.com) Tel 035-336344 Fax 035-335441**ประชาสัมพันธ์ข่าวสารส่วนราชการ ฉบับที่ 13/2564 วันที่ 27 เดือนธันวาคม 2564****ข่าว การเตือนการระบาดของโรคพีช และศัตรพีช ในพื้นที่ทำการเกษตร****หนอนห่อใบข้าว**

ปัจจุบันเป็นปีที่มีภัยธรรมชาติรุมเร้าให้เกิดโรคภัยต่างๆ เช่น โรคร่องรอยต่อเนื่อง ถดถ้วนที่ผ่านมา มีอาการที่ร้อนอบอ้าวมาก และเป็นช่วง ที่อากาศร้อนเย็นนาน พอเข้าสู่ฤดูฝน ฝนตกต่อเนื่องตลอด จึงทำให้ปัจจุบันสภาพอากาศเหมาะสมต่อการแพร่ระบาด ของศัตรูพืชหลายชนิด เช่น โรคไข่มหัข้าว หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยเฉพาะขณะนี้มีพื้นที่หลายจังหวัด ประสบปัญหาการระบาดของหนอนห่อใบข้าวเป็นจำนวนมาก ฉบับนี้จึงขอแนะนำให้รู้จักกับหนอนห่อใบข้าว และวิธีการควบคุม เพื่อจะได้ป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้องต่อไป

**แนวทางการป้องกันกำจัด**

1. การระบาดของหนอนห่อใบข้าวจะรุนแรงในแปลงที่มีการใส่ปุ๋ยในต่อเนื่องสูง ๆ จึงควรเปลี่ยนแปลงปุ๋ยรายครั้ง และลดปริมาณลง หรือควบคุมการใส่ปุ๋ยที่มีในต่อเนื่องสูง ๆ ในขณะที่เริ่มพบการระบาดของหนอนห่อใบข้าว
2. ต้นข้าวที่อยู่บริเวณร่วม生长ของต้นไม้จะถูกทำลายมากกว่าบริเวณอื่น และควรมีการกำจัดต้นไม้บริเวณรอบแปลง เพื่อป้องกันการขยายพันธุ์ของหนอนห่อใบข้าวในพื้นอาศัย
3. หนอนห่อใบข้าวมีศัตรูธรรมชาติที่ค่อยควบคุมอยู่หลายชนิด หากพบหนอนห่อใบข้าวระบาดเพียงเล็กน้อย จึงไม่ควรใช้สารเคมีฉีดพ่น เพราะจะทำให้หนอนระบาดรุนแรงมากขึ้น
4. การใช้สารเคมีนิดเม็ดหัวน้ำในนาข้าวไม่สามารถกำจัดหนอนห่อใบข้าวได้ ควรใช้สารเคมีฉีดพ่นจะได้ผลดีกว่า สารเคมีที่แนะนำ เช่น บีนซัลแฟป (เบนซอล), ฟิโนฟินิล (แอสเทนต์), คาร์บอเนลแฟฟ (พอสต์) โดยฉีดพ่นเมื่อพบว่าใบถูกทำลายมากกว่า 15%